

ВІДГУК ОФІЦІЙНОГО ОПОНЕНТА

на кандидатську дисертацію Корчинського Олега Івановича
«Правові засади організації адміністративного судочинства в Україні»,
подану на здобуття наукового ступеня кандидата юридичних наук за
спеціальністю 12.00.07 – адміністративне право і процес;
фінансове право; інформаційне право

Актуальність теми дослідження. Адміністративна юстиція, яка розпочала свою діяльність у 2005 році з прийняттям Кодексу адміністративного судочинства та створенням Вищого адміністративного суду є однією з вагомих складових цілісної судової системи України. З іншого боку, важливість для громадян судової ланки – адміністративних судів, – яка захищає їхні права від свавілля чиновників, важко переоцінити.

Водночас, необхідно зауважити, що упродовж останніх років в Україні проводиться реформування судової системи. Починаючи реформу не уявлялось, наскільки великий пласт змін потрібно провести, для того щоб хоч трохи наблизитися до бажаного результату – законного, справедливого та незалежного правосуддя. У цьому питанні необхідна консолідована робота не лише практиків, але й науковці, адже стандарти правосуддя підвищуються, тому і курс змін постійно зазнає коректив.

Однак, правове забезпечення діяльності адміністративних судів та організації адміністративного судочинства до цього часу ще не відповідає ступеню їх важливості та поширеності. Це зумовлює доцільність інтенсифікації адміністративно-правових досліджень у цій сфері, які б мали призвести до покращення правового регулювання діяльності адміністративних судів України та формування правових засад організації адміністративного судочинства в нашій державі на рівні міжнародних стандартів.

Окрім того зауважимо, що у вітчизняній науці адміністративного права питання правових засад організації адміністративного судочинства є достатньо актуальним в силу того, що адміністративне судочинство в нашій державі, по суті, знаходиться на етапі свого становлення.

Викладене вище свідчить на користь актуальності теми дисертаційного дослідження О.І. Корчинського.

За своїм обсягом, проблемністю, суспільною і науковою значимістю обрана тема дослідження цілком відповідає проблематиці кандидатської дисертації зі спеціальності 12.00.07 – адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право.

Ступінь обґрунтованості наукових положень, висновків та рекомендацій, сформульованих у дисертації має підтверджені науковими пошуками, статистичними даними, інформацією з питань теорії та практики формування правових засад організації адміністративного судочинства в Україні, яка міститься у періодичних виданнях, шляхом аналізу наукових праць вітчизняних і зарубіжних вчених у галузі адміністративного права та процесу, теорії права, конституційного права та інших галузей знань переконливі теоретичні висновки і практичні рекомендації, які сприяють з'ясуванню особливостей правових засад організації адміністративного судочинства.

Проведене О.І. Корчинським наукове дослідження правових засад організації адміністративного судочинства в Україні містить нові науково обґрунтовані результати, які розв'язують наукове завдання згідно теми дослідження та мають істотне значення для адміністративного права і процесу.

Зміст дисертаційної роботи, характер висновків, до яких дійшов автор та запропоновані ним рекомендації щодо вдосконалення адміністративного судочинства в нашій державі шляхом правового аналізу правових засад організації адміністративного судочинства свідчать про досягнення мети наукового дослідження.

Звертає на себе увагу різнобічна апробація результатів наукового дослідження правових засад організації адміністративного судочинства в Україні, які оприлюднювалися на науково-практичних конференціях.

При виконанні дисертаційного дослідження О.І. Корчинським використано достатню кількість джерел (260 найменувань), які мають пряме або опосередковане відношення до аналізованої проблематики. Автор широко

аналізує теоретичні роботи не лише вітчизняних, а й зарубіжних науковців. Вільне володіння надбанями наукової думки свідчить і про належний рівень вже проведеного дослідження, і про високий науковий потенціал О.І. Корчинського. Вивчення матеріалів правозастосовної практики дало підстави для об'єктивного аналізу та підготовки належних висновків (с. 174-182 дисертації).

Достовірність наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації, досягнута шляхом аналізу зібраного теоретичного та емпіричного матеріалу.

Використання належних методологічних підходів у проведенні дослідження також є підтвердженням достовірності наукових положень, висновків та результатів, викладених у дисертації.

Новизна положень та висновки, які виносяться на захист, заявлені як такі, що становлять наукову новизну і дійсно є такими. Дисертація є одним з небагатьох комплексних досліджень правових засад організації адміністративного судочинства в Україні.

Висуваючи вказану загальну ідею та розглядаючи її окремі аспекти, О.І. Корчинський сформулював низку особистих висновків, пропозицій та рекомендацій, які теж характеризуються науковою новизною і в сукупності вирішують важливе теоретичне та практичне завдання.

Дисертація, загалом, є завершеною працею, в якій у логічній послідовності розкрита мета і завдання дослідження, складається з переліку умовних позначень, вступу, трьох розділів, поділених на сім підрозділів, висновків, додатків та списку використаних джерел.

У контексті дослідження питань, що становили проблематику дисертаційного дослідження, автор цілком слушно зауважує, що правові засади організації адміністративного судочинства доцільно розуміти як сукупність адміністративно-правових норм, в яких закріплені єдині цілі та завдання, принципи організації та діяльності, функції, основні суб'єкти, механізми та взаємозв'язки адміністративних судів, які лише у сукупності та взаємодії дозволяють забезпечити охорону та захист прав і законних

інтересів людини і громадянина в публічно-правовій сфері (с. 25 дисертації).

На основі поглибленого дослідження вказано, що кожен історичний період залишив свій відбиток у процесі становлення та розвитку адміністративного судочинства, з роками система адміністративних судів ставала більш ефективною та дієвою остаточно сформувавшись у повноцінну ланку судової системи України (с. 54 дисертації).

Запропоновано науково обґрунтований поділ принципів адміністративного судочинства за предметом їх регулювання на дві групи: 1) ті, що регулюють організацію судочинства; та 2) ті, що мають суттєве значення для адміністративного судочинства і називаються процесуальними (с. 87-89 дисертації).

Автор звертає увагу на те, що центральним завданням адміністративної юстиції, яке характеризує її правову природу, є позбавлення чинності незаконного нормативно-правового акта управління, оскільки саме за допомогою адміністративного судочинства здійснюється судовий контроль та нагляд за діяльністю органів державної влади та органів місцевого самоврядування, відбувається захист прав, свобод та законних інтересів осіб та відновлюється порядок на території держави (с. 117 дисертації).

Заслуговує на увагу думка О.І. Корчинського про те, що необхідним є встановлення чіткого розуміння понять «адміністративний процес», «публічно-правові відносини» та низки інших, адже цілком логічно, що більшість колізій в законодавстві адміністративного судочинства пов'язані з неоднозначним трактуванням або розкриттям спеціальних правових дефініцій.

Варта уваги думка дисертанта про те, що законодавцю слід дотримуватись постійної позиції щодо вживання термінів «процес» і «судочинство», в іншому ж випадку таке ототожнення стає предметом численних дискусій.

Поряд із вказаними положеннями в дисертації розглядається значна

кількість питань прикладного характеру, які стосуються правових засад організації адміністративного судочинства в Україні.

Публікації за темою дослідження. Основні положення роботи відображено у 10 наукових публікаціях, серед яких: 5 статей у наукових фахових виданнях України, з яких 2 включено до міжнародної наукометричної бази даних «Index Copernicus», та 5 тез виступів на науково-практичних заходах. У публікаціях достатньо відображені всі розділи дисертаційного дослідження. Автореферат дисертації ідентичний за змістом основним положенням дисертації. Висновки автора щодо значущості її праці для науки і практики видаються правомірними.

Вирішення наукового завдання. Дисертація О.І. Корчинського містить вагомі результати, які в сукупності вирішують важливе наукове завдання, а також забезпечують розв'язання цілої низки практичних питань, що виникають стосовно правових засад організації адміністративного судочинства в Україні. Викладені в роботі наукові положення заповнюють низку прогалін, які існують в адміністративно-правовій науці, є основою для проведення подальших досліджень, вдосконалення законотворчої діяльності, правовиховної сфери, юридичної освіти. Отже, найважливіші наукові та практичні результати дослідження правових засад організації адміністративного судочинства в Україні мають різнопланове значення для юридичної науки та практики і можуть бути використані у науково-дослідній діяльності для подальших теоретичних пошуків та шляхів вирішення питань із зазначеної тематики.

Результати дослідження можуть використовуватися у науково-дослідній сфері – для подальшої розробки актуальних проблем формування правових засад організації адміністративного судочинства в Україні в контексті євроінтеграційних процесів; у правотворчості – для подальшого розвитку законодавства, що регламентуватиме правові засади організації адміністративного судочинства в Україні; у правозастосовній діяльності – для підвищення ефективності практичної діяльності адміністративних судів у процесі вирішення публічно-правових спорів в контексті захисту прав людини у громадянина; у навчальному процесі – під час проведення занять із

навчальних дисциплін «Адміністративне судочинство», «Розгляд окремих категорій справ в адміністративному судочинстві».

Зауваження. Визнаючи загалом достатній теоретичний і практичний рівень роботи О.І. Корчинського, необхідно звернути увагу на низку дискусійних окремих авторських позицій з метою уточнення і конкретизації у частині вирішення завдань дисертаційного дослідження. З-поміж них такі:

1. Розглядаючи різноманітні підходи до визначення поняття «адміністративний процес», автором не досить чітко вказано, якої з наукових позицій він дотримується у цьому питанні.

2. Цілком слушно автор звертає увагу на те, що принципи адміністративного судочинства, закріплені у КАС України свідчать про демократичну основу адміністративного судочинства, яка спрямована на наближення до кращих зразків, які існують у світі. Однак, вважаємо, що наведений перелік принципів не є вичерпним, а тому дисертанту було б доцільно висловити стосовно цього власну позицію.

3. У підрозділі 2.4, де розглядається зарубіжний досвід діяльності адміністративних судів, варто було б розглянути не тільки питання організації діяльності органів адміністративної юстиції, але й прискіпливішу увагу зосередити на аналізі законодавчого регулювання цієї сфери, а відповідно перенесення у площину українського законодавства можливого позитивного аспекту.

4. У розділі 3 дисертант цілком слушно зауважує, що всі правові засади організації адміністративного судочинства дозволяють виробити демократичний механізм формування судової влади загалом і адміністративних судів зокрема, що виключає можливість впливу органів влади на їх формування та діяльність. Водночас, окремі елементи цього механізму вимагають прискіпливої уваги, законодавчого та інституційного удосконалення. Однак, це твердження є недостатньо аргументованим і потребує детальнішого пояснення під час захисту.

Висновок щодо відповідності дисертації встановленим вимогам.
Висловлені зауваження не перешкоджають позитивному ставленню до виконаної О.І. Корчинським дослідницької роботи, а здійснений автором творчий пошук заслуговує на повагу і позитивну підтримку.

Рецензована дисертація вирішує конкретне науково-прикладне завдання, містить раніше не захищені положення, які є особистими напрацюваннями автора, мають наукову цінність і позитивне значення для подальшого розвитку правових засад організації адміністративного судочинства в Україні.

Дисертаційні матеріали належним чином оприлюднені та пройшли апробацію в наукових публікаціях і виступах на конференціях. Зміст дисертації відповідає вимогам МОН України та відповідно відображений в авторефераті.

Наведене дозволяє визнати дисертацію «Правові засади організації адміністративного судочинства в Україні» завершеним самостійним дослідженням, що відповідає вимогам Порядку присудження наукових ступенів, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 24 липня 2013 року № 567.

Автор дисертації – Корчинський Олег Іванович заслуговує на присудження наукового ступеня кандидата юридичних наук за спеціальністю 12.00.07 – адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право.

Офіційний опонент –
Заступник голови–завідувач юридичним відділом
Львівської обласної профспілкової організації
профспілки працівників культури України,
кандидат юридичних наук, доцент

І.Б. Тацишин

Підпис засвідчую

Голова Львівської обласної
профспілкової організації
профспілки працівників
культури України

М.А. Підгурський